

Posudek vedoucího diplomové práce

název práce: Metody řízení a měření operačního rizika v bankách (Metódy riadenia a merania operačného rizika bánk)

zpracovatel: Bc. Marián Rábota

Zpracovatel diplomové práce si zvolil zajímavé téma, u kterého, i přes bouřlivý vývoj v několika posledních letech, byly ve finančním sektoru dosud vymezeny a všeobecně přijaty "pouze" uznávané standardy pro řízení operačního rizika, avšak nebyly dosud takto jednoznačně rozpoznány a vymezeny metody měření - kvantifikace operačního rizika, které by byly přijaty za běžnou praxi neboli "best practices" ve finančním, především bankovním sektoru. Právě proto jsem jako vedoucí práce očekával průběžnou intenzivní komunikaci s diplomantem. Ve skutečnosti mi však bylo předloženo postupně několik dílčích částí práce. Po odeslání připomínek k práci (v některých případech detailní poznámky, jindy naopak komentář k předložené části jako celku) jsem již neobdržel žádnou zpětnou reakci. Diplomant ani nereagoval na výzvy k předložení osnovy celé práce či prodiskutování vzájemných představ o práci. Práce jako celek mi byla předložena až na úplný závěr, a to již bez možnosti vznést jakékoliv připomínky k práci před jejím odevzdáním ve verzi určené k obhajobě. Z tohoto důvodu je nutné uvedený posudek vnímat spíše jako posudek oponentský a nikoliv jako standardní posudek vedoucího práce.

Kromě úvodu a závěru je práce rozdělena do dalších pěti kapitol. V první kapitole, jejímž cílem je zřejmě upozornit na důležitost operačního rizika a jeho řízení, je popsán pád banky Barings. V následující kapitole jsou stručně popsány metody pro výpočet kapitálového požadavku dle nových pravidel pro výpočet kapitálové přiměřenosti, tzv. BASEL II nebo evropské Capital Requirement Directive (CRD). Další, již obsáhlejší kapitola popisuje hlavní metody měření operačního rizika. V další kapitole jsou poměrně obsírně popsány metody řízení operačního rizika a v kapitole před závěrem jsou uvedeny výsledky studie konzultantské firmy a průzkum Výboru pro bankovní dohled z roku 2002.

Práce jako celek je dle mého názoru napsána místy až přespříliš popularizujícím stylem. Jelikož celá práce je sepsána ve slovenském jazyce, přesnější hodnocení jazykové správnosti nejsem schopen učinit.

Po odborné stránce lze práci vytknout především částečnou neúplnost a také nepřesnost v některých detailech. Neúplnost je zřejmá především v kapitolách věnovaných regulatorním požadavkům na měření řízení operačního rizika, např. v kapitole Operační riziko, CRD a BASEL II je zcela pominuta alternativní standardizovaná metoda pro výpočet kapitálového požadavku¹, v části měření operačního rizika uvádí diplomant jednu z možností testování robustnosti odhadů - metodu bootstrappingu, ale již se nezmiňuje o dalších vhodných metodách, nebo v podkapitole věnované pojištění rizik není uvedena možnost snížit kapitálový požadavek i při využití jiných nástrojů omezujících dopad událostí operačního rizika do hospodářského výsledku finančních institucí než pojištění. Nepřesnost lze demonstrovat na následujících příkladech: kapitálový požadavek dle pokročilého přístupu není nutné počítat pro jednotlivé regulatorně předdefinované linie podnikání a typy událostí, ale data je nutné rozdělit do skupin homogenních dat, ve druhém vzorci v kapitole 5.2.1 by měla být uvedena rovnost a nikoliv přibližná rovnost, při zlepšování kontrolního prostředí je

¹ Alternativní standardizovaná metoda (ASA) je jednou z diskrecí národních regulátorů, v některých zemích tedy nemusí být použití této metody povoleno, v ČR bude finančním institucím za předpokladu splnění specifických podmínek umožněno tuto metodu využít.

vhodné brát v úvahu také náklady na zavedení nových kontrolních prvků (tj. jedním z možných řešení je riziko akceptovat).

Jako formální nedostatek lze uvést nejednotný formát odkazů citací v textu práce i formát seznamu literatury, který neodpovídá normám bibliografické citace.

Diplomant převážnou část práce věnuje různým přístupům a metodám pro řízení operačního rizika, v mnoha případech je uveden poměrně obsáhrný popis metody, ale bez potřebné míry detailu. Dle mého názoru měl být věnován větší rozsah práce metodám měření operačního rizika. Naopak kapitola věnovaná studiím zaměřeným na systém či vybrané prvky řízení operačního rizika či jejich zavádění by měla být spíše uvedena v příloze pro praktickou ilustraci, protože diplomant nečiní žádné vlastní závěry z těchto studií.

V samotném závěru práce se diplomant vrací k jednotlivých kapitolám diplomové práce, avšak ani zde neuvádí vlastní názor k popsaným metodám či osobní stanovisko ke způsobu měření či řízení operačního rizika.

I přes výše uvedené výhrady a příklady nedostatků je třeba zdůraznit, že diplomant si zvolil poměrně obtížné téma k diplomové práci, při jehož studiu vyhledal a prostudoval celou řadu podkladových materiálů. Na základě nastudovaných zdrojů se diplomantovi podařilo sestavit práci s poměrně obsáhlým přehledem metod řízení operačního rizika, které jsou dnes využívané ve finančním sektoru, což považuji za největší přínos předložené diplomové práce.

Z výše uvedených důvodů navrhuji hodnotit předloženou práci jako dobrou, zvláště bude-li diplomant uspokojivě reagovat na následující doplňující dotazy:

- Jaké metody pro řízení a měření operačního rizika považuje diplomant za vhodné pro české nebo slovenské banky?
- Jaké jsou možnosti posouzení kvality expertních odhadů, které jsou využívány např. při metodách analýz scénářů?
- Způsoby začlenění externích dat mezi interní data, výhody a nevýhody tohoto včlenění.

V Praze dne 20. června 2006

Mgr. Michal Němec